

Mottagare
Regionstyrelsen

Konsekvensanalys för organisationsförändring inom kollektivtrafik

Förslag till beslut

- Informationen godkänns.

Sammanfattning

Sedan 2022 har det i regionstyrelseförvaltningens organisation funnits en strateg för området kollektivtrafik efter beslut i regionfullmäktige om att det strategiska ansvaret avseende trafikförsörjningsprogrammet flyttas till regionstyrelsen från tekniska nämnden (2021-06-21. RF § 92 Uppdrag. Förutsättningar för organisatorisk förändring av strategiskt uppdrag för kollektivtrafiken RS 2019/968). Regionstyrelseförvaltningen bedömning var då att en ny funktion som kollektivtrafikstrateg borde tillsättas på förvaltningen från och med 2022 med uppgift att ta fram, genomföra och följa upp det regionala trafikförsörjningsprogrammet samt att integrera kollektivtrafikkompetens i det regionala utvecklingsarbetet. Ett Trafikförsörjningsprogram tas fram ungefär vart tionde år och är ett omfattande arbete. Under första delen av 2024 beslutade regionfullmäktige om ett Trafikförsörjningsprogram för perioden 2024–2033. Kommande Trafikförsörjningsprogram kommer att tas fram i början av 2030-talet.

Noterbart är att detta beslut inte innebar någon förändring i reglementena för tekniska nämnden respektive regionstyrelsen, varför beslutet (2021-06-21. RF § 92 Uppdrag. Förutsättningar för organisatorisk förändring av strategiskt uppdrag för kollektivtrafiken RS 2019/968) i sig inte har inneburit någon förändring i ansvarsfördelningen mellan dessa nämnder. Tekniska nämnden är regional kollektivtrafikmyndighet i Region Gotlands politiska organisation (även kallad kollektivtrafikhuvudman), vilket är en regional uppgift som hos Region Gotland innehavs av tekniska nämnden enligt det av regionfullmäktige fastställda reglementet för nämnden. Den regionala kollektivtrafikmyndigheten ska regelbundet i ett regionalt trafikförsörjningsprogram (TFP) beskriva länets behov av kollektivtrafik och fastställa mål för kollektivtrafiken. Med grund i TFP fattas beslut om allmän trafikplikt. TFP är det viktigaste dokumentet i utvecklingen av kollektivtrafiken. I TFP beskrivs hur kollektivtrafiken ska utvecklas och var fokus på kollektivtrafiksatsningarna ska ligga.

Alla frågor som rör kollektivtrafik hanteras hos Region Gotland i tekniska

nämnden i rollen av facknämnd, och under de senaste åren har teknikförvaltningen använt sig av regionstyrelseförvaltningen som stöd/resurs för att ta fram underlag. Under den perioden har strategiska underlag tagits fram som gör att Region Gotland är väl rustat för kommande utvecklingsarbete, som exempel trafikförsörjningsprogram, regionbussutredning och nytt stadsbusslinjenät.

Löpande dialog har förts mellan teknikförvaltningen och regionstyrelseförvaltningen sedan beslutet togs om ansvarsfördelning mellan taktiskt och operativt arbete.

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att det blir en mycket tydligare ansvarsfördelning avseende kollektivtrafikfrågorna inom Region Gotland om samtliga medarbetare som arbetar med kollektivtrafikfrågor organiseras inom teknikförvaltningen. Vidare bedömer regionstyrelseförvaltningen att tekniska nämnden kan och ska hantera det fulla ansvaret inklusive den strategiska delen (med detta avses primärt trafikförsörjningsprogrammet) för kollektivtrafiksfrågor som en del i ansvaret som regional kollektivtrafiksmyndighet, och att det med god framförhållning inte får några större konsekvenser för teknikförvaltningen om tjänsten som kollektivtrafikstrateg avvecklas inom regionstyrelseförvaltningen.

Regionstyrelseförvaltningens centrala uppgift ur ett strategiskt perspektiv är i detta att bistå i revidering och/eller framtagande av ett nytt trafikförsörjningsprogram, med kunskap om den strategiska kopplingen till den regionala utvecklingsstrategin och länstransportplanen.

Som ett resultat av sparbetning i regionstyrelseförvaltningens budget för 2026, föreslås förvaltningens organisation för arbete med kollektivtrafik ändras. Funktionen kollektivtrafikstrateg kommer att sparas in i 2026 års budget.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att förvaltningen kan hantera sitt strategiska ansvar för kollektivtrafiksfrågor fortsatt med god framförhållning, även utan en dedikerad tjänst för ändamålet. Frågan kan hanteras genom god planering och samverkan med teknikförvaltningen, och kräver inte en permanent tjänst. Det kräver snarare en gemensam kraftsamling i samband med framtagande av ett reviderat trafikförsörjningsprogram.

Kollektivtrafikens roll är central för ett Gotland som är förebild i energi- och klimatomställning. För att minska bilberoendet på Gotland behöver kollektivtrafiken utvecklas till ett konkurrenskraftigt alternativ.

Goda förutsättningar för strategisk styrning för detta arbete finns genom Trafikförsörjningsprogrammet och kompletterande underlag som regionbussutredning, hållplatsutredning och stadsbusslinjenätet.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-10

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör